

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ СОЦІАЛЬНОЇ СКЛАДОВОЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Розвиток сільських територій залежить, насамперед, від ефективної і сталої державної політики в сфері підвищення якості життя населення, що на них проживає. Загальне визначення поняття «сталий розвиток» – це розвиток, що задовольняє потреби теперішнього покоління, але не ставить під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти свої потреби.

На сьогодні експертними робочими групами Євросоюзу і Мінагрополітики підготовлено проект Стратегії сільського господарства та сталого розвитку сільських територій України на 2015-2020 рр., яка повинна базуватися на європейських підходах. Метою Стратегії є підвищення конкурентоздатності сільського господарства і сприяння розвитку сільських територій на сталій основі відповідно до стандартів ЄС і міжнародних стандартів.

У вересні 2015 р. Уряд схвалив Концепцію розвитку сільських територій, якою визначено шляхи створення умов, необхідних для розвитку сільських територій, через формування диверсифікованої сільської економіки, якісного середовища проживання на основі нарощування людського і соціального капіталів та розвитку партнерства держави, бізнесу, громад.

Згідно Концепції сталий розвиток сільських територій – це процес якісних змін, спрямованих на стабільне соціально-економічне зростання сільських територій, підвищення ефективності сільської економіки, рівня зайнятості та якості життя сільського населення на основі реалізації комплексу економічних, соціальних і екологічних заходів державного та місцевого рівня.

Особливо важливим аспектом є обґрунтування механізмів соціальної складової сталого розвитку, яка направлена на поліпшення умов життя населення, насамперед за рахунок ефективного розвитку соціальної, виробничої, транспортної, інженерної, комунікаційно-інформаційної та екологічної інфраструктури. Реалізація соціальної складової сталого розвитку обумовлює формування повноцінного життєвого середовища для сучасного і наступних поколінь.

Найгострішими соціальними проблемами на селі є: погіршення демографічної ситуації в сільській місцевості та відмирання сіл, відсутність мотивації до праці, низький рівень якості життя сільського населення, високий рівень безробіття, трудова міграція сільського населення, занепад соціальної інфраструктури.

Для їх вирішення необхідно пріоритетне значення надати розвитку партнерства держави, бізнесу, територіальних громад, що дозволить розв'язати більшість соціальних проблем сільської поселенської мережі та забезпечити розвиток соціальної сфери села і сільських територій в цілому. Саме місцевим органам влади має належати пріоритетна роль у вирішенні проблем підвищення ефективності використання земельних і трудових ресурсів села.

Відсутність комплексної політики підтримки сільських територій спричинює їх занепад, а це призводить до того, що молодь покидає села. Тому в першу чергу потрібно подолати проблеми безробіття на селі, створити всі можливості для працевлаштування у сільській місцевості. Оскільки проблеми зростання безробіття і зайнятості породжують ще одну проблему – демографічну.

Рушійною силою розвитку сільських територій і села має бути побудова нової суспільно-економічної інфраструктури на селі. Низький розвиток інфраструктури на селі зменшує інвестиційну привабливість сільських територій, а також ускладнює процес розвитку підприємництва.

Основними напрямками розвитку сільських територій України мають стати:

- підтримка діючих сільськогосподарських виробництв;
- активізація державної політики на ринку праці на селі;
- покращення інфраструктури села;
- розвиток малого та середнього бізнесу на селі;
- розвиток несільськогосподарських видів діяльності на селі;
- врегулювання системи оподаткування;
- розвиток сфери послуг у сільській місцевості;
- формування дорадчих органів з комплексного розвитку сільських територій;
- сприяння розвитку кооперативних форм господарювання.

Отже, сталий розвиток сільських територій можна віднести до найбільш перспективних вирішень накопичених проблем на селі. Соціальна складова сталого розвитку сільських територій повинна вирішуватись комплексно поряд з економічною і екологічною складовими.